

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 20 listopada 2014 r. powód - Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo - Kredytowa im. F. S. z siedzibą w G. - wniósł o zasądzenie na jego rzecz od W. J. kwoty 56.169,36 zł wraz z odsetkami umownymi od dnia 20 listopada 2014 r. do dnia zapłaty w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP w stosunku rocznym, a ponadto o zasądzenie na rzecz powoda od pozwanego zwrotu kosztów procesu w tym opłaty sądowej od pozwu w kwocie 703 zł, kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 3.600 zł, opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł i opłaty manipulacyjnej w elektronicznym postępowaniu upominawczym kwocie 8,79 zł.

W uzasadnieniu pozwu wskazano, że w ramach swojej działalności powód udzielił pożyczkobiorcy pożyczki w kwocie 55.900 zł na podstawie umowy pożyczki (kredytu konsumenckiego) z dnia 20 listopada 2012 r., zgodnie z którą to umową pożyczka miała być zwrócona w miesięcznych ratach. Na dzień wniesienia pozwu wysokość zadłużenia pozwanego z wyżej wymienionego tytułu wynosi 56.169,36 zł (pozew k. 1-6, 26-27).

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych. Pozwany wskazał, że regulował raty udzielonej mu przez powoda pożyczki, jednak ze względu na trudności w pracy i znaczne obniżenie wynagrodzenia przez pracodawcę, nie był w stanie wywiązywać się ze swoich zobowiązań w terminie. Pozwany zaprzeczył, jakoby otrzymał od powoda wypowiedzenie umowy pożyczki. Pozwany stwierdził, że chce nadal spłacać zaciągnięte zobowiązanie zgodnie z warunkami zawartej przez strony pożyczki i zadeklarował wolę ugodowego zakończenia sprawy. Pozwany zakwestionował roszczenie pozwu w zakresie odsetek umownych od należności głównej w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP, wskazując, że w przypadku skutecznego wypowiedzenia umowy pożyczki, postanowienia tej umowy przestają wiązać strony, co uniemożliwia dochodzenie odsetek karnych ponad odsetki ustawowe od należności głównej (sprzeciw od nakazu zapłaty k. 10-11).

W uzupełnieniu sprzeciwu pozwany wskazał, że uchwała powoda nr 12 z 25 marca 2009 r., uchwała nr 4 z dnia 12 maja 2009 r. i uchwała nr 3 z dnia 9 lutego 2010 r. nie zostały nigdy przedstawione pozwanemu, który nie miał możliwości zapoznania się z ich treścią. Pozwany zakwestionował postanowienia umowy pożyczki i Regulaminu udzielania kredytów i pożyczek (...) obowiązujące od 21 lutego 2011 r. w zakresie dotyczącym odsetek od należności przeterminowanych oraz opłat za czynności windykacyjne podnosząc, że ww. postanowienia stanowią klauzule niedozwolone. (uzupełnienie sprzeciwu k.120-121).

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 21 marca 2011 r. W. J. stał się członkiem Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej im. F. S. z siedzibą w G. (deklaracja członkowska k. 43).

Na podstawie umowy pożyczki (kredytu konsumenckiego) Nr (...) zawartej w dniu 20 listopada 2012 r., Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa im. F. S. z siedzibą w G. udzieliła W. J. pożyczki w kwocie 55.900 zł na czas określony do dnia 12 listopada 2022 r. Zgodnie z postanowieniami umowy, pożyczka była oprocentowana według zmiennej stopy procentowej ustalonej przez Zarząd (...) wynoszącej w dniu zawarcia umowy 20,5% w skali roku, a wskazana stopa procentowa została pomniejszona o 2,00 punktu procentowego w związku ze zobowiązaniem się przez pożyczkobiorcę do przekazywania przelewem kwoty nie mniejszej niż 2.200 zł miesięcznie celem zasilenia rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowego prowadzonego na jego rzecz w (...). Rzeczywista roczna stopa oprocentowania została określona na 30,31%, a całkowita kwota do zapłaty w dniu zawarcia umowy wynosiła 141.337,89 zł. W ust. 21 umowy strony postanowiły, że roczna stopa zadłużenia przeterminowanego wynosi czterokrotność stopy kredytu lombardowego NBP, na dzień zawarcia umowy wynoszącej 24%. W ust. 22 umowy wskazano, że w przypadku zaległości w spłacie pożyczki, pożyczkobiorca będzie zobowiązany do uiszczenia na rzecz (...) opłat za czynności windykacyjne określonych w Tabeli. W ust. 35 umowy wskazano, że pożyczkobiorca zobowiązuje się do informowania (...) o każdej zmianie danych osobowych, a także o zmianie adresu, w tym adresu korespondencyjnego. W umowie

pozwany wskazał jako swój adres: (...) - 536, ul. (...). Pod umową pozwany podpisał oświadczenie, że przed zawarciem umowy Kasa udzieliła mu wyjaśnień dotyczących m.in. kosztów związanych z zawarciem umowy pożyczki, ryzyka zmiany stopy procentowej, możliwości zmiany całkowitego kosztu kredytu w przypadku zmiany tej stopy oraz zasad i terminów spłaty pożyczki oraz skutków braku płatności. (umowa k. 31-33, regulamin k. 34-37, harmonogram spłaty pożyczki k. 44-46).

W związku z niespłacaniem przez pozwanego należności wynikających z ww. umowy i wystąpieniem zadłużenia przeterminowanego po stronie W. J., pismem z dnia 26 sierpnia 2014 r. powód wypowiedział pozwanemu ww. umowę, wzywając go do zapłaty zadłużenia przeterminowanego. Powód wysłał powyższe pismo pozwanemu na adres wskazany w umowie. Pozwany nie odebrał ww. przesyłki poleconej, pomimo jej awizowania. (wypowiedzenie umowy k. 38, kserokopia koperty k. 39-39v, przesłuchanie pozwanego w charakterze strony k. 161).

Zadłużenie pozwanego wobec powoda z ww. umowy na dzień wniesienia pozwu (20.11.2014 r.) wynosi 56.169,36 zł, w tym pozostały kapitał pożyczki - 51.967,42 zł, wszystkie odsetki - 4.201,94 zł, które są sumą: pozostałych kosztów wezwań do zapłaty - 220,50 zł, odsetek od pożyczki - 3.143,70 zł, odsetek karnych naliczonych do dnia wymagalności - 29,04 zł, odsetek karnych naliczonych od dnia wymagalności do dnia wniesienia pozwu, czyli 46 dni, od zaległego kapitału wynoszącego 56.169,36 zł, z oprocentowaniem karnym - 16%, od dnia 9 października 2014 r. - 12 % - 808,70 zł. (rozliczenie wysokości zadłużenia k. 102-103, przesłuchanie pozwanego w charakterze strony k. 161). Pozwany nie spłacił ww. zadłużenia, mimo skierowania do niego przez powoda kilkunastu wezwań do zapłaty. (bezsporne, wezwania do zapłaty k. 47-90. W lipcu 2014 r. na zlecenie powoda pracownik firmy windykacyjnej udał się do miejsca zamieszkania pozwanego w celu wykonania czynności windykacyjnych. Wobec nie zstania pozwanego, windykator zostawił zawiadomienie o stanie zaległości. Z powyższego tytułu naliczona została opłata windykacyjna w kwocie 150 zł. (pismo k. 93).

Pozwany od niedawna prowadzi własną działalność gospodarczą w zakresie pośrednictwa handlowego, uzyskując ponad 3.000 zł netto miesięcznie. Zamieszkuje wraz z rodzicami, ale planuje wynająć sobie mieszkanie za czynsz w kwocie 2.000 zł miesięcznie. Nie ma nikogo na utrzymaniu. (przesłuchanie pozwanego w charakterze strony k. 161).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych wyżej dokumentów, uznając je za zgodne z rzeczywistym stanem rzeczy, bowiem ich autentyczność i wiarygodność nie została zakwestionowana przez żadną ze stron i nie wzbudziła wątpliwości Sądu. Przy ustalaniu stanu faktycznego Sąd oparł się także na treści zeznań pozwanego, uznając je za wiarygodne.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo zasługuje na uwzględnienie w całości.

Zgodnie z art. 3 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim, przez umowę o kredyt konsumencki rozumie się umowę o kredyt w wysokości nie większej niż 255.550 zł albo równowartość tej kwoty w walucie innej niż waluta polska, który kredytodawca w zakresie swojej działalności udziela lub daje przyrzeczenie udzielenia konsumentowi. Za umowę o kredyt konsumencki uważa się w szczególności umowę pożyczki. Natomiast wedle art. 5 pkt 1 tej ustawy konsumentem jest konsument w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny. W myśl art. 22¹ k.c. za konsumenta uważa się osobę fizyczną dokonującą czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową.

Zgodnie natomiast z art. 720 § 1 i 2 k.c. przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości. Umowa pożyczki, której wartość przenosi pięćset złotych, powinna być stwierdzona pismem.

Pożyczka jest umową, na podstawie której dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego przedmiot pożyczki, a biorący zobowiązuje się zwrócić przedmiot pożyczki w pieniądzech o tej samej wielkości lub w rzeczach

tego samego gatunku i takiej samej jakości. Umowa pożyczki jest umową konsensualną, dwustronnie zobowiązującą. O konsensualnym charakterze pożyczki przesądza fakt, że dochodzi ona do skutku przez samo porozumienie się stron. Obowiązek wydania przedmiotu pożyczki, jaki ciąży na pożyczkodawcy, jest konsekwencją uprzednio zawartego porozumienia w tej sprawie. Tak długo, jak długo przedmiot pożyczki nie zostanie wydany pożyczkobiorcy, tak długo nie może powstać obowiązek jego zwrotu, obciążający pożyczkobiorcę.

Należy przy tym zauważyć, iż w następstwie zawarcia przedmiotowej umowy obaj kontrahenci uzyskali wymierne korzyści. Z perspektywy pozwanego korzyścią z zawarcia umowy było zaspokojenie jego interesu w postaci dostępu do środków pieniężnych, którymi na dzień udzielenia pożyczki nie dysponował. Z perspektywy zaś powoda korzyściami tymi są opłaty, prowizje i odsetki od pożyczzonego na określony czas kapitału, jak również - co znajduje potwierdzenie w prawnej definicji pożyczki - odzyskanie udzielonego świadczenia. Takie ukształtowanie obowiązków stron umowy świadczy o tym, iż jest to umowa dwustronnie zobowiązująca, przynosząca wymierne korzyści obu jej stronom.

Pomiędzy stronami bezsporny był fakt zadłużenia pozwanego wobec powoda w kwocie objętej pozwem. Pozwany przyznał powyższą okoliczność podczas jego przesłuchania w charakterze strony. Chociaż bowiem pozwany wskazał, że nie dokonywał szczegółowego przeliczenia swojego zadłużenia z tytułu wskazanej w pozwie umowy pożyczki, to jednak stwierdził, że wysokość tego zadłużenia „w przybliżeniu” odpowiada kwocie dochodzonej pozwem w niniejszej sprawie.

Stosownie do treści przepisu art. 6 k.c. oraz art. 232 k.p.c., to strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Zgodnie z zasadą kontradiktoryjności ciężar dowodu spoczywa na stronach postępowania cywilnego. To one są wyłącznym dysponentem toczącego się postępowania, do nich należy gromadzenie materiału i wreszcie one ponoszą odpowiedzialność za jego wynik (vide: uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 17 grudnia 1996 r., I CKU 45/96, OSNC 1997, nr 6-7, poz. 76, z glosą A. Zielińskiego, Palestra 1998, nr 1-2, s. 204; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 marca 1997 r., II CKN 70/96, OSNC 1997, nr 8, poz. 113).

Mając na uwadze powyższe, Sąd uznał, że powód w dostateczny sposób udowodnił istnienie i wysokość roszczenia finansowego wobec pozwanego, dołączając stosowną dokumentację potwierdzającą wysokość zadłużenia pozwanego z tytułu ww. umowy kredytu. Pozwany nie kwestionował powództwa co do zasady, przyznając że nie spłacił udzielonej mu przez powoda pożyczki.

Sąd uznał za chybione wywiedzione przez pozwanego zarzuty kwestionujące skuteczność wypowiedzenia umowy pożyczki oraz zasadność naliczenia przez powoda odsetek umownych we wskazanej w umowie wysokości.

W ocenie Sądu, powód skutecznie dokonał wypowiedzenia ww. umowy pożyczki, kierując do pozwanego przesyłką poleconą pismo zawierające stosowne oświadczenie w tym przedmiocie na adres wskazany przez pozwanego w umowie. Skuteczności ww. wypowiedzenia umowy nie wyłącza w szczególności faktyczne nieodebranie przedmiotowej przesyłki przez pozwanego. Wobec przyznanego przez pozwanego faktu zaprzestania spłaty rat pożyczki Sąd uznał, że ww. wypowiedzenie było w pełni zasadne, jako znajdujące oparcie w postanowieniach zawartej przez strony umowy (ust. 32 umowy). Zdaniem Sądu, chybiony - jako nieznajdujący oparcia w przepisach obowiązujących przepisów prawa - jest wyrażony przez pozwanego pogląd, jakoby wobec wypowiedzenia umowy i w rezultacie jej wygaśnięcia, brak było podstaw do naliczenia przez powoda odsetek od niespłaconej należności zgodnie z postanowieniami ww. umowy. Jest bowiem oczywiste, że skoro strony ukształtowały łączący je stosunek prawny poprzez wskazanie podstaw i wysokości odsetek w razie niespłacenia pożyczki, to mimo wypowiedzenia tej umowy, ww. postanowienia w dalszym ciągu zachowują skuteczność w zakresie koniecznych rozliczeń przedmiotowej umowy pomiędzy stronami. Odmienne stanowisko w powyższym zakresie jest całkowicie bezzasadne, jako sprzeczne z podstawową zasadą pacta sunt servanda. Całkowicie nieracjonalne byłoby bowiem uznanie, że w przypadku niewywiązania się z umowy przez jedną ze stron, druga strona - aby odzyskać przypadające jej zgodnie z umową należności - byłaby zmuszona kontynuować przedmiotowy stosunek prawny, nie mogąc go wypowiedzieć, mimo zaistnienia ku temu przewidzianych w umowie przesłanek.

Sąd uznał za nietrafny podniesiony przez pozwanego zarzut niedoręczenia mu uchwał powoda z lat 2009-2010. Należy bowiem wskazać, że pozwany zawarł z powodem wskazaną w pozwie umowę dopiero w roku 2012, a członkiem (...) stał się w roku 2011. W tym stanie rzeczy powód nie był zobligowany do doręczenia pozwanemu ww. uchwał z lat wcześniejszych, z którymi powód mógł się zapoznać z chwilą przystąpienia do (...).

Zdaniem Sądu, chybiony był również wywiedziony przez pozwanego zarzut abuzywności postanowień zawartych w punktach 21, 22 i 23 umowy pożyczki oraz § 25 Regulaminu udzielania kredytów i pożyczek (...). Należy bowiem wskazać, że naliczanie odsetek od zadłużenia przeterminowanego, jak i opłat za czynności windykacyjne, w obowiązującym stanie prawnym nie jest zakazane. Nadto, powołane wyżej przez powoda zapisy umowne określają w sposób dokładny, jednoznaczny i konkretny warunki naliczania ww. opłat i odsetek oraz ich wysokość. Powód podał pozwanemu przy zawarciu umowy (na trwałym nośniku, co pozwany potwierdził własnoręcznym podpisem - k. 33) informacje o stopie oprocentowania należności przeterminowanych, jak i o warunkach zmiany wysokości tej stopy. Nadto, mając na uwadze, że powyższe postanowienia stanowią rodzaj nakładanej na niesolidnego dłużnika (w tej sprawie - pozwanego) dolegliwości pieniężnej, mającej na celu ochronę wierzyciela przed trwałą utratą pożyczonych konsumentowi środków pieniężnych, Sąd uznał, że zapisy te nie kształtują obowiązków pozwanego w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami i nie naruszają rażąco jego interesów. To pozwany bowiem, nie wywiązując się z przyjętych na siebie dobrowolnie obowiązków, doprowadził do sytuacji, w której ponosi dodatkowe negatywne konsekwencje swojego bezprawnego działania w postaci niespłacania wymagalnego zadłużenia. Wobec powyższego Sąd stwierdził, że powyższe postanowienia umowne nie spełniają przesłanek określonych w przepisie (...) § 1 k.c., a w konsekwencji są obowiązujące dla pozwanego.

Mając na względzie, że o ile strona powodowa wywiązała się ze swego zobowiązania wynikającego z umowy pożyczki, to pozwany tego nie uczynił, albowiem od 2014 r. zaprzestał spłacania rat udzielonej mu pożyczki. Wobec powyższego Sąd uwzględnił powództwo w całości (pkt 1. wyroku), także co do żądania odsetkowego, uznając je za mające oparcie w postanowieniach łączącej strony umowy.

Zgodnie z przepisem art. 320 k.p.c., w szczególnie uzasadnionych wypadkach sąd może w wyroku rozłożyć na raty zasądzone świadczenie, a w sprawach o wydanie nieruchomości lub o opróżnienie pomieszczenia - wyznaczyć odpowiedni termin do spełnienia tego świadczenia.

W niniejszej sprawie Sąd nie uwzględnił wniosku pozwanego o rozłożenie zasądzonej od niego kwoty na raty. Z zeznań pozwanego złożonych podczas przesłuchania w charakterze strony wynika, że jego sytuacja nie jest na tyle trudna, aby uniemożliwiała zgromadzenie przez niego środków na spłatę zadłużenia wobec powoda. Dochody pozwanego nie są wprawdzie szczególnie wysokie, ale należy podkreślić, iż - jak sam przyznał - pozwany ma możliwość uzyskania wsparcia w spłacie części zadłużenia od członków swojej rodziny. Co więcej, pozwany jest osobą młodą, zdrową, zaradną życiowo, nie ma nikogo na utrzymaniu, zamieszkuje u swoich rodziców. Chociaż pozwany planuje wynająć mieszkanie za czynsz w kwocie 2.000 zł miesięcznie, to jednak zdaniem Sądu powyższa okoliczność nie może skutkować skorzystaniem wobec pozwanego z dobrodziejstwa rozłożenia zasądzonej od niego należności na raty, skoro pozwany ma możliwość dalszego zamieszkiwania z rodzicami. Pozwany ma stałe źródło dochodu, albowiem prowadzi własną działalność gospodarczą, osiągając dochody w wysokości ponad 3.000 zł netto miesięcznie. W tej sytuacji zdaniem Sądu nie ma obiektywnych przeszkód uniemożliwiających pozwanemu na uzbieranie kwoty na spłatę zaległej pożyczki. Należy przy tym podkreślić, że pozwany, jako osoba dorosła, zawierając pożyczkę z pewnością zdawał sobie sprawę z konsekwencji, jakie niesie ze sobą dokonanie takiej czynności prawnej. Z tego względu Sąd uznał, że nie byłoby słuszne przerzucanie ciężaru odpowiedzialności pozwanego za dług na jego kontrahenta, tj. powoda.

W świetle powyższego Sąd uznał, że sytuacja majątkowa i życiowa pozwanego nie usprawiedliwia rozłożenia na raty należności zasądzonej od niego w niniejszej sprawie na rzecz powoda należności. Należy przy tym podkreślić, że pozwany już raz - po zawarciu umowy pożyczki, korzystał z przywileju możliwości ratalnej spłaty zadłużenia wobec powoda, ale nie wywiązywał się ze swoich zobowiązań. Także w toku niniejszego procesu pozwany nie spłacił

żadnej części należności na rzecz powoda. Tego rodzaju konsekwentna bierność pozwanego w zakresie ratalnej spłaty zadłużenia nie stwarza realnej perspektywy, że powód w sposób efektywny z tej formy spłaty będzie mógł skorzystać.

Mając na względzie powyższe okoliczności, w szczególności wysokość uzyskiwanych przez pozwanego miesięcznych dochodów, Sąd uznał, że w przypadku pozwanego nie zachodzi również szczególnie uzasadniony wypadek, usprawiedliwiający nieobciążanie go kosztami procesu w niniejszej sprawie, na podstawie art. 102 k.p.c. Zgodnie z utrwalonym w orzecznictwie poglądem, który Sąd w składzie rozpoznającym niniejszą sprawę podziela, sytuacja materialna strony zobowiązanej z uwagi na wynik procesu do zwrotu kosztów postępowania drugiej stronie, nie stanowi wystarczającej podstawy do zastosowania art. 102 k.p.c., a za zastosowaniem art. 102 k.p.c. przemawia precedensowy charakter sprawy (vide: uzasadnienie wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 25 czerwca 2015 r. I ACa 182/15, Lex nr 1798733, uzasadnienie wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 10 lipca 2015 r. I ACa 587/15, Lex nr 1842395).

Wobec powyższego, o kosztach procesu Sąd orzekł w punkcie 2. wyroku, zgodnie z przepisem art. 98 § 1 k.p.c., wobec uwzględnienia żądania powoda w całości. Na koszty procesu poniesione przez powoda złożyły się: koszty zastępstwa procesowego w kwocie 3.600 zł (ustalone zgodnie z § 6 pkt 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu), opłata sądowa od pozwu w kwocie 703 zł, opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł oraz opłata manipulacyjna w wysokości 8,79 zł.

Rozstrzygnięcie w pkt 3. wyroku, dotyczące obciążenia pozwanego obowiązkiem uiszczenia na rzecz Skarbu Państwa nieuiszczonej jak dotąd części opłaty sądowej od pozwu w kwocie 2.106 zł znajduje oparcie w art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w zw. z art. 98 § 1 k.p.c.

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku z uzasadnieniem proszę doręczyć pełnomocnikom stron.

Dnia 13 czerwca 2016 roku.